

Knyszyn

5/B/16

Spacer po cmentarzu żydowskim

Na schemacie cmentarza żydowskiego w Knyszynie kropkami oznaczono zachowane macewy. Wnętrza zaznaczonych Gwiazd Dawida obejmują kilka nagrobków - do jednego z nich w każdej Gwieździe należy dopasować odpowiednie zdjęcie.

Odpowiedzi należy dostarczyć do organizatora.

Do początku XVIII w. Żydzi z Knyszyna chowali swoich zmarłych na cmentarzu w odległym o około 20 km Tykocinie. Około 1705 r. udato się doprowadzić do założenia gminy żydowskiej w Knyszynie. Prawdopodobnie wkrótce potem rozpoczęto pochówki na miejscowym cmentarzu, który powstał na groblach dawnych sadzawek rezydencji króla Zygmunta Augusta, położonych ok. 2 km na południowy-wschód od centrum miejscowości, po wschodniej stronie drogi do wsi Cisówka.

Do drugiej połowy XVIII w. status prawny cmentarza pozostawał nieuregulowany. Dopiero w 14 IV 1786 r. knyżyński kahał otrzymał od gubernatora Kopeckiego oficjalne pozwolenie, na pochówek zmarłych wyznania mojżeszowego w tym miejscu.

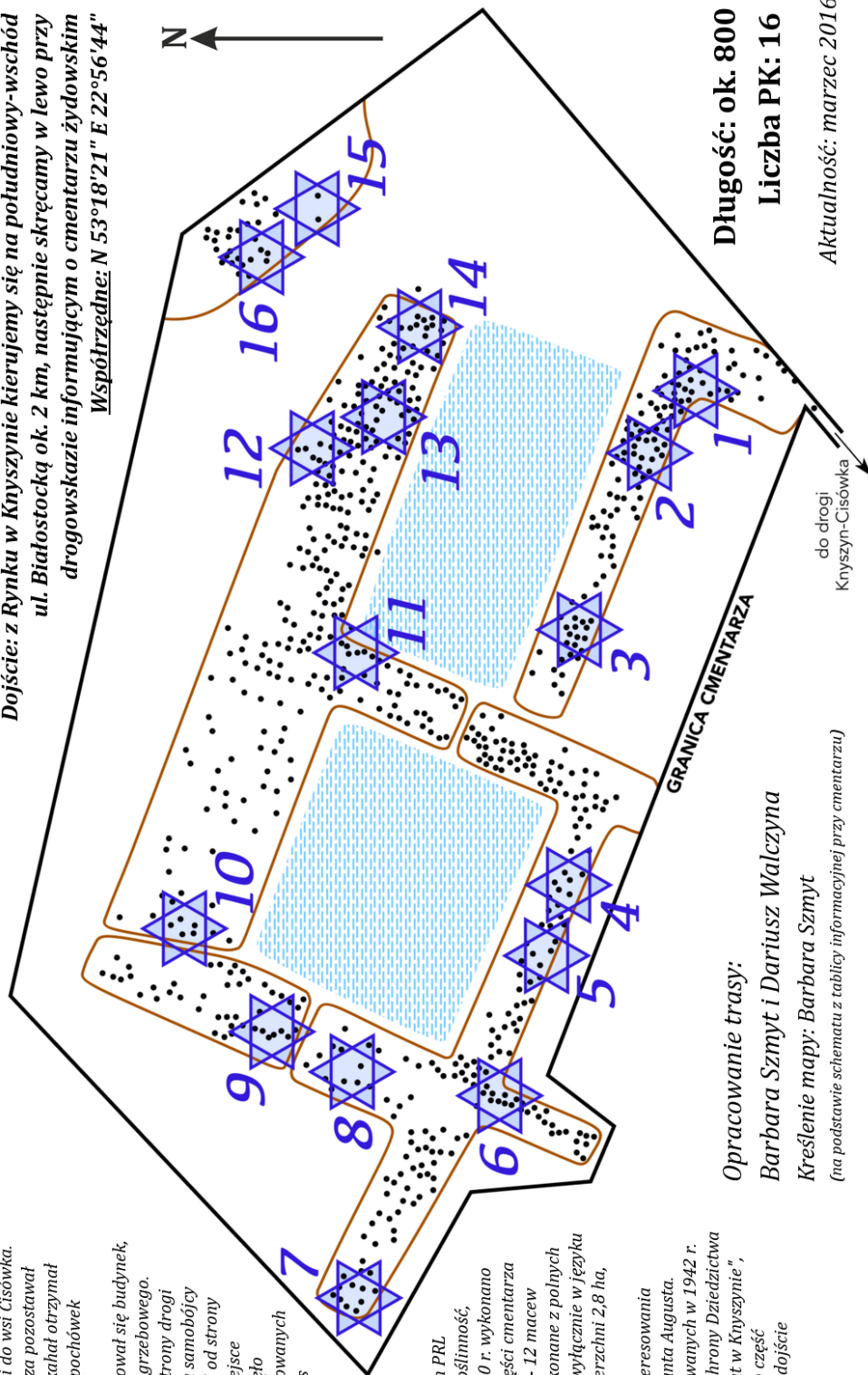
W okresie międzywojennym przy cmentarzu znajdował się budynek, pełniący funkcję mieszkania stróża lub domu przedpogrzebowego. Przez wiele lat dojeżdżał do cmentarza prowadzący od strony drogi Knyszyn-Cisówka, jednak po pochowaniu przy wejściu samobójcy o nazwisku Zapasner, zaczęto używać drogi biegnącej od strony traktu Knyszyn-Wodziłówka. Cmentarz służył jako miejsce pochówku do czasów drugiej wojny światowej. Spoczęło tu między innymi 74 mieszkańców Knyszyna, zamordowanych przez Niemców 2 XI 1942 r. na terenie miasta podczas deportacji ludności żydowskiej do obozu zagłady w Treblince. Zapewne już w czasie wojny rozpoczęła się stopniowa dewastacja cmentarza. Z cmentarza

wywieziono m. in. macewy wykonane z marmuru i innych cenniejszych kamieni. Szacuje się, że do dziś nie zachowało się około 20-30% nagrobków. W latach PRL nieużytkowany cmentarz stopniowo zarastał. Gęsta roślinność, brak drogi oraz ciek wodny utrudniały dostęp. W 1990 r. wykonano inwentaryzację nekropolii, podczas której w starej części cmentarza odnaleziono 620 macew i 66 przepór, w części nowszej - 12 macew i 16 przepór. Zachowane macewy w większości są wykonane z polnych kamieni granitowych z inskrypcjami sporządzonymi wyłącznie w języku hebrajskim. Łączenie cmentarz zajmuje obszar o powierzchni 2,8 ha, z czego część stanowią dawne sadzawki.

Od kilku lat cmentarz znalazł się w spektrum zainteresowania Knyżyńskiego Towarzystwa Regionalnego im. Zygmunta Augusta. W 2012 r. oznaczono zbiorową mogiłę osób zamordowanych w 1942 r. W 2014 r. Towarzystwo we współpracy z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego zrealizowało projekt "Odkrywanie kirkut w Knyszynie", w ramach którego wycięto zakrzewienie, podniesiono część przewróconych nagrobków, wykonano i oznakowano dojeżdża od strony drogi Knyszyn-Cisówka.

Na podstawie: kirkut.xip.pl

Dojście: z Rynku w Knyszynie kierujemy się na południowy-wschód ul. Białostocką ok. 2 km, następnie skręcamy w lewo przy drogowskazie informującym o cmentarzu żydowskim
Współrzędne: N 53°18'21" E 22°56'44"

Długość: ok. 800 m

Liczba PK: 16

Aktualność: marzec 2016 r.

Opracowanie trasy:

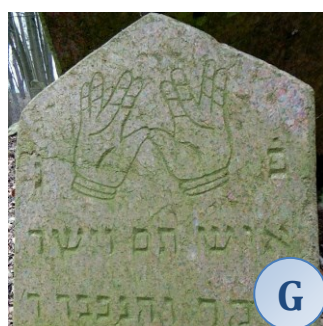
Barbara Szmyt i Dariusz Walczyna

Kreślenie mapy: Barbara Szmyt

(na podstawie schematu z tablicy informacyjnej przy cmentarzu)

Wersja: 1.0.

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację
Cmentarz żydowski w Knyszynie (5/B/16)

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.
 Przesłanie odpowiedzi oznacza zgodę na umieszczenie na liście osób, które przebyły trasę TRInO.